

Wilt u ook reageren
op een artikel?
Mail naar redactie@mondhygienisten.nl

Reactie op artikel *Zeker het proberen waard; Advies over de driekops-tandenborstel*, in NTvM, nr. 7, november 2017

HET PROBEREN WAARD IN VERPLEEGHUIS!

Naar aanleiding van het artikel over de driekops-tandenborstel in een eerder NTvM ging mondhygiënist Jolanda Vos van Mondzorg Zeeuws-Vlaanderen experimenteren met die borstel in de verpleeghuizen waarin ze werkt. In dit artikel deelt ze graag haar – positieve – ervaringen met collega's.

Jolanda Vos

Afgelopen najaar las ik in het NTvM een artikel over een voor mij nog vrij onbekende tandenborstel: de driekops-tandenborstel. De borstel die drie vlakken tegelijk poetst. Hoe ideaal is dat, dacht ik. Ik heb zo'n tandenborstel al jaren in mijn lade liggen, maar nog nooit gebruikt in mijn werk in verschillende verpleeghuizen (woonzorgcentra). Waarom niet? Wat hield mij tegen?

Mijn grootste belemmering was dat ik dacht dat de overgang van tand op tandvlees niet goed gereinigd zou worden met de borstel. En dit is juist de plek bij ouderen waar de meeste gaatjes ontstaan. Uit het artikel bleek dat er geen verschil is tussen een gewone handtandenborstel en de driekops-tandenborstel voor het verwijderen van plak, maar dat wie er poetst wel verschil maakt. Een verzorger blijkt beter om te gaan met de driekops-tandenborstel. Hierbij wel de kanttekening dat deze uitkomsten gebaseerd zijn op ervaringen uit de bijzondere tandheelkunde en niet uit de zorgafhankelijke ouderenzorg.

Het artikel gaf aan: onbekend maakt onbemind. Dat klopt. Ik zag daarom voldoende uitdaging om de lang gelede aangeschafte driekops-tandenborstel uit de verpakking te halen en er zelf mee te gaan poetsen. Ik wilde er eerst zelf vertrouwd mee raken, voordat ik de borstel bij anderen ging proberen of promoten.

Vrij lastig

Ik poetste als volgt: driekops-tandenborstel recht bovenop het kauw/snijvlak zetten en vijf tellen per tand/kies poetsen. Om de overgang van tand/tandvlees goed te poetsen kun je de kop eventueel iets bijdraaien. Het werkt prettig, maar bij de achterste kiezen is het vrij lastig poetsen vanwege de grote kop achterin je mond.

Ook is het niet makkelijk om aan een driekops-tandenborstel te komen. Op www.plein.nl (zoeken: barman) staan vier verschillende borstels. Het blijkt dat dokter Rolf Bar-

man uit Noorwegen de driekops-tandenborstel bedacht en ontwikkeld heeft. Maar welke is dan de beste? Ik heb meerdere besteld en uitgeprobeerd op familieleden en bewoners. Voor mij werkt de *dr. Barmans superbush special 1 large* het prettigst. Overigens is het niet een driekops- maar een tweekops-tandenborstel die drie vlakken poetst.

Het voordeel van deze borstel is dat hij iets zachtere haren heeft dan de *superbrush regular* en *superbrush kinderen*, en dus zachter voor het tandvlees is. De borstel heeft langere haren dan de andere borstels en komt daarom beter bij de tandvleesrand. Een ander voordeel is dat borstel geen haren aan de bovenkant heeft, waardoor bij dichtbijten de haren niet beschadigd worden. Hierdoor is de borstel ook gemakkelijker in gebruik. Nadeel is dat deze borstel, die € 5,49 kost, € 1,54 euro duurder is dan de andere borstels.

Prettig en makkelijker

Bij bewoners die dementeren en nog zelf poetsen is de driekops-tandenborstel geen succes. Bij hen is een andere poetsmethode niet meer haalbaar. Men zet de borstel toch schuin op de tanden en kiezen en niet recht op de kauw- en snijvlakken. Ook bij mensen die de kiezen niet van elkaar doen, heeft de borstel geen meerwaarde.

Maar bij dementerende mensen en specifieke somatische cliënten die zelf niet meer goed kunnen poetsen, de kracht, de fijne motoriek, het uithoudingsvermogen of het bewustzijn niet meer hebben om goed te poetsen is de driekops-tandenborstel zeker het proberen waard als het zorgteam het poetsen heeft overgenomen.

De laatste maanden heb ik deze tandenborstel bij verschillende woningen en afdelingen achtergelaten. De reacties van verzorgenden en mantelzorgers zijn: "Prettig, eindelijk iets dat het makkelijker maakt, tijdsbesparing, moet ik ook voor mijzelf hebben, alle beetjes helpen, werkt goed. Super!"

Bij de vakgroepbijeenkomst mondzorg ouderen heb ik mijn bevindingen gedeeld, maar ik wil graag al mijn collega's bereiken. Ik denk namelijk dat de deze tweekops-tandenborstel *dr. Barmans superbush special 1* ook een toegevoegde waarde heeft bij de thuiswonende ouderen, eventueel met ondersteuning van een mantelzorger of thuiszorgmedewerker.

REACTIE ONDERZOEKERS/AUTEURS

We waarderen het enthousiasme dat uit dit artikel straalt en de moeite die Jolanda Vos neemt om haar ervaringen met ons en de professie te delen. Goed is ook om te lezen dat haar ervaring aansluit bij de conclusie van ons artikel waarin de drie-kopstandenborstel vooral effectief blijkt in de handen van een verzorger.

We mogen echter niet uit het oog verliezen dat er een belangrijk verschil zit tussen ons artikel dat een samenvatting was van een systematische review en deze ervaring van een expert, namelijk het niveau van bewijs waarbij een *expert opinion* onderaan de piramide staat. In haar enthousiasme lijkt Vos een wel erg sterke aanbeveling te doen voor een bepaald type driekops-tandenborstel. De voorzichtigere formulering "het proberen waard" uit de titel vinden wij beter op zijn plaats, omdat in haar artikel een vergelijking met een ander product ontbreekt.

Dus zonder het enthousiasme te willen temperen en niet zonder waardering uit te spreken voor de moeite die is genomen om haar ervaringen op te schrijven, willen we benadrukken dat het aanbevelen van één specifiek product niet gebaseerd is op wetenschappelijke gronden. Er wordt door de gebruikers aangegeven dat de borstel prettig, makkelijk, snel is en goed werkt. Maar of bijvoorbeeld dat laatste ook significant beter is dan een gewone tandenborstel bij deze specifieke doelgroep moet zorgvuldig onderzocht worden alvorens een zo sterke aanbeveling te doen. Dit laat onverlet dat de praktijkervaring van Vos zeker een reden is om hier een gecontroleerd onderzoek mee op te zetten. Misschien dat het enthousiasme van Vos gaat helpen hiervoor een financier te vinden! ■

Sonja Kalf, Dagmar Else Slot en Fridus van der Weijden

ADVERTENTIE

LACTONA
Dental Care Clinic

5+1
Gratis

10+2
Gratis

Voorjaarsactie
www.lactona.nl

Mondhygiënist (M/V)

gezocht voor onze gezellige praktijk in 's-Hertogenbosch voor minimaal 3 dagdelen per week. Werktijden in overleg. De nadruk zal liggen op parodontologie. Salariëring volgens richtlijn NVM.

In de praktijk zijn werkzaam drie tandartsen, twee mondhygiënist en een preventie-assistente.

Ben je geïnteresseerd? Mail dan je CV naar rijnstraat495@gmail.com

Tandartsen W. de Bont, R. Roorda
Rijnstraat 495
5215 EJ 's-Hertogenbosch
tel 073-6147311 / 073-6129990